

Statenmededeling

Onderwerp

Samenwerkingsagenda stedelijke gebiedsontwikkeling Breda (herijking 2024)

Datum

2 juli 2024

Documentnummer

GS : 5935104

PS: 5953486

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennisnemen van

De herijkte Samenwerkingsagenda Stedelijke gebiedsontwikkeling Breda – Provincie Noord-Brabant (herijking 2024).

Aanleiding

In het [bestuursakkoord 2023 – 2027 “Samen maken we Brabant”](#) is afgesproken dat “we doorgaan met de aanpak van ‘stedelijke transformatie’ waarbij gemeenten als eerste verantwoordelijk zijn en de provincie aanvullend bijdraagt in de 12 grootste gemeenten. Het betreft hier integrale gebiedsontwikkelingen waarvan voldoende groen en blauw vanzelfsprekende onderdelen zijn. De bestuurlijke afspraken die eerder in dit licht zijn gemaakt worden doorgezet”.

De centrumontwikkeling van Breda is van (inter)nationaal en regionaal belang, en van een zodanige omvang dat deze door de gemeente Breda alleen niet te realiseren en financieren is. De gemeente Breda en de provincie Noord-Brabant hebben daarom eerder op 13 maart 2018 een [samenwerkingsovereenkomst “Breda Markstad”](#) gesloten rond de omvangrijke centrum stedelijke transformatieopgave in Breda.

De samenwerkingsovereenkomst is via een aantal tussenproducten uitgewerkt in de [samenwerkingsagenda Stedelijke transformatieopgaven Breda – Provincie Noord-Brabant](#) vastgesteld in april 2021. In de samenwerkingsagenda zijn 23 samenwerkingsafspraken gemaakt op de thema’s verstedelijking, mobiliteit en natuur/water, die als katalysator dienen voor de transformatie van het centrum van Breda en in onderlinge afstemming worden opgepakt. Zo kunnen we integraal sturen op die ontwikkelingen. Uitgangspunt is dat de gemeente Breda de eerste verantwoordelijk is en de provincie aanvullend bijdraagt, vanuit ieders eigen rol en verantwoordelijkheid (complementaire belang).

Uitwerking van de samenwerkingsafspraken en besluitvorming vindt plaats via de reguliere ambtelijke en bestuurlijke besluitvormingslijnen, zoals bij voorbeeld bij de uitwerking van één van 23 samenwerkingsafspraken: [de gezamenlijke aankoop en ontwikkeling van het voormalig CSM-terrein](#), tegenwoordig 't Zoet genoemd.

Datum

2 juli 2024

Documentnummer

GS: 5935104

PS: 5953486

Na drie jaar werken met deze samenwerkingsagenda is het tijd voor een actualisatie. Aan een aantal afspraken uit de agenda wordt concreet gewerkt of deze zijn reeds gerealiseerd. Een aantal afspraken moet worden aangescherpt en nieuwe afspraken moeten worden gemaakt op basis van o.a. nieuwe bestuursakkoorden bij de gemeente Breda en de provincie. Ook de [vaststelling van het toekomstperspectief voor 't Zoet](#) door GS in februari 2023 en de gemeenteraad van de gemeente Breda in juni 2023, vraagt om herijking van een aantal afspraken.

Bovendien is sinds het vaststellen van de samenwerkingsagenda uit 2021 een aantal nieuwe afspraken gemaakt op andere niveaus die richting geven aan de samenwerking tussen provincie en gemeente in de stedelijke gebiedsontwikkeling in het centrum van Breda. Zoals het NOVEX-beleid van het Rijk, het [Ontwikkelperspectief NOVEX Stedelijk Brabant](#) en de [regionale woondeals](#).

De samenwerkingsagenda draagt bij aan het realiseren van deze doelstellingen. Rijk, provincie Noord-Brabant en gemeente Breda hebben ambitieuze doelstellingen om veel woningen te realiseren in hoogstedelijk milieus in de spoorzone Crossmark-'t Zoet (NOVEX Grootschalige Woningbouwlocatie). Waaronder het realiseren van ca. 1700 woningen op 't Zoet en in totaal ca. 3000 woningen in het CrossMarkgebied voor 2030. Tevens geeft deze herijkte samenwerkingsagenda invulling aan het [Beleidskader Wonen en Werken](#).

Bevoegdheid

Wij sturen de actualisatie van de samenwerkingsagenda met de gemeente Breda door naar uw Staten op basis van onze uitvoerende rol. Uw Staten kunnen van de samenwerkingsagenda kennisnemen op grond van uw controlerende rol.

Kernboodschap

- Het College B&W van Breda en Gedeputeerde Staten willen met de herijkte samenwerkingsagenda de gezamenlijke uitvoeringskracht vergroten.* Partnerschap met de provincie is nodig om kennis, kunde, kwaliteiten en (bestuurlijke) krachten samen te brengen. De samenwerking tussen de gemeente en provincie is intensiever en meer integraal geworden. De uitvoering heeft hierdoor meer focus en wordt versneld. We brengen bijvoorbeeld denkkraft en netwerken uit beide organisaties samen en stemmen prioriteringen in de uitvoering op elkaar af. Daarnaast vindt er een gezamenlijke lobby plaats naar andere samenwerkingspartners zoals Rijk, Europa en Waterschap Brabantse Delta. De samenwerking heeft tot nu toe

geresulteerd in het binnenhalen van een aanzienlijk bedrag aan cofinanciering voor 't Zoet (€ 27,1 mln Gebiedsbudget van Ministerie van BZK, als bijdrage aan het groen- en watersysteem en € 49,7 mln voor mobiliteitsmaatregelen uit het mobiliteitsfonds van het Ministerie van I&W). De herijking van de samenwerkingsagenda zal deze basis versterken en de samenwerking met andere overheden bevorderen.

Datum

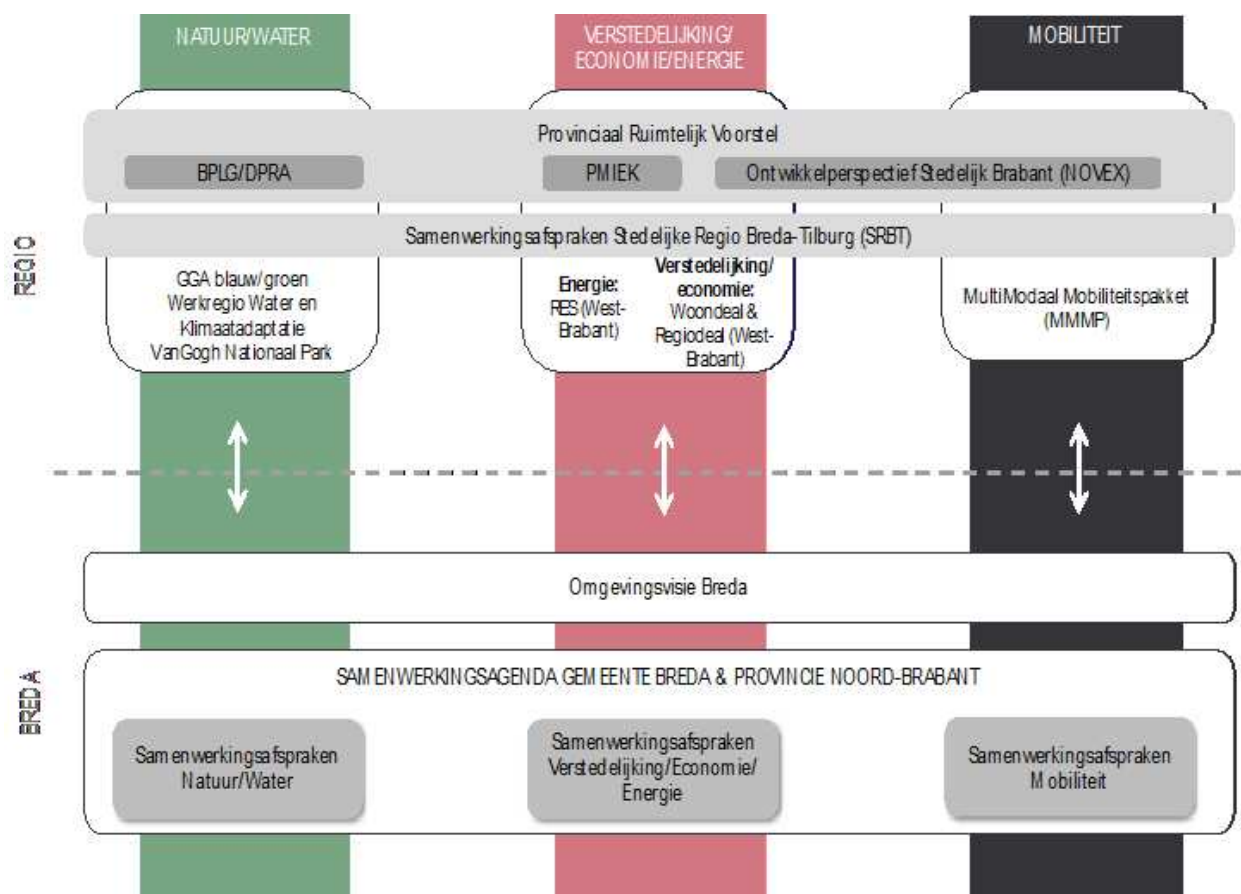
2 juli 2024

Documentnummer

GS: 5935104

PS: 5953486

2. *De samenwerkingsagenda staat niet op zichzelf. Op allerlei schaalniveaus worden afspraken gemaakt, de samenwerkingsagenda is een verbijzondering en uitwerking van afspraken die op andere schaalniveaus gemaakt zijn.*

Eén van de hoofddoelen bij het thema verstedelijking/economie/energie is het stimuleren van de kwalitatieve en kwantitatieve groei van Breda als partner van de SRBT, als onderdeel van de internationale knoop aan de westzijde van Brabant en de schaalprong van de verstedelijking in de Brabantse Stedenrij. Met als inzet een inclusiever, gezonder, toekomstbestendiger, welvarender en grootstedelijker Breda. Eén belangrijke opgave hiervoor is o.a. het realiseren van een internationaal onderscheidend woon- en werkmilieu dat complementair, inclusief, circulair en ten minste energieneutraal is. Ook anticipeert de samenwerkingsagenda

op de afspraken die in het kader van het Meerjarig Multimodaal Mobiliteitspakket SRBT (Stedelijke Regio Breda-Tilburg) worden gemaakt. De agenda draagt op het gebied van natuur en water o.a. bij aan de verbetering van de biodiversiteit, waterberging, tegengaan van hittestres, verbetering van het regionale ecologische- en watersysteem, versnelde realisatie van het Natuurnetwerk Noord-Brabant en de bijbehorende ecologische verbindingzones in de stad.

Datum

2 juli 2024

Documentnummer

GS: 5935104

PS: 5953486

3. *In deze herijkte agenda wordt vanuit het complementaire (aanvullende) belang van de gemeente Breda en de provincie Noord-Brabant de langdurige samenwerking geborgd. Dit wordt vormgegeven binnen de thema's verstedelijking, mobiliteit en natuur/water. Via in totaal 19 samenwerkingsafspraken, en in hun onderlinge samenhang, die bijdragen aan het realiseren van ambities van de gemeente en de provincie (zie pag. 9-11 van de bijlage).*

Bij de herijking van de samenwerkingsagenda zijn een aantal afspraken geschrapt omdat ze momenteel worden uitgevoerd, zoals de realisatie van een nieuwe busremise. Een overzicht van de resultaten tot nu toe zijn beschreven in paragraaf 1.2 van de bijlage. De vaststelling van het toekomstperspectief 't Zoet, heeft ook tot een aantal aanpassingen geleid. Zo is bijvoorbeeld de afspraak om in de kader van waterberging een Zoete Delta aan te leggen gewijzigd in de aanleg van een "griendenstructuur" op 't Zoet. Ook is er meer aandacht voor programmatische aspecten (diverse woon- en of werkmilieus en implementeren innovatiedistrict). Bij afspraken binnen het thema mobiliteit zijn afspraken aangescherpt vanuit het licht van de mobiliteitstransitie. Tevens zijn er nieuwe afspraken bij verstedelijking toegevoegd voor vraagstukken die nu meer actueel zijn zoals netwerkcongestie, circulariteit en het gebruik van data. Deze programmatische aspecten dienen als voorwaarde om te kunnen verstedelijken en de schaa sprong in Breda te kunnen realiseren. Voor een overzicht van de afspraken zie pag. 12 van de bijlage.

Consequenties

1. *De samenwerkingsagenda is dynamisch van aard, kent een adaptief karakter en er zijn geen directe kosten aan verbonden. Aan het realiseren van de afzonderlijke samenwerkingsafspraken uit de agenda kunnen wel kosten verbonden zijn.*

Afspraken waar de provincie een financiële verplichting voor is aangegaan, zijn geborgd in de reguliere programma's. Een aantal afspraken hebben nog verdere verdieping nodig, en zullen later concreet worden. De uitwerking van de samenwerkingsafspraken vindt plaats vanuit de reguliere programma's. De afspraken worden afzonderlijk in de colleges (en zo nodig in de Gemeenteraad of Provinciale Staten) gewogen, besloten en voorzien van een onderbouwing voor de financiële dekking. Dit is bijvoorbeeld het geval bij het verder uitwerken van het toekomstperspectief van 't Zoet. Besluitvorming wordt hierover eind 2024 verwacht. Bovendien

worden op andere schaalniveaus afspraken gemaakt die de samenwerkingsagenda beïnvloeden. Dit vraagt om continue alertheid over wat en op welk (bestuurlijk) niveau wordt besloten. Doordat de verschillende thema's (en afspraken daarbinnen) uit de samenwerkingsagenda bestuurlijk en ambtelijk aangestuurd worden vanuit de reguliere programma's en bestaande overlegstructuren, is in deze noodzakelijke alertheid voorzien.

Datum

2 juli 2024

Documentnummer

GS: 5935104

PS: 5953486

2. De opgaven die opgenomen zijn in de samenwerkingsagenda gaan gepaard met hoge investeringen in de loop der jaren.

De 19 opgaven die nu samen de integrale (herijkte) samenwerkingsagenda vormen, vragen om een forse financiële investering in de komende jaren tot 2040. Helder is dat de provincie en de gemeente Breda niet alle kosten kunnen betalen. Daarom blijven we samen optrekken in het aangaan van samenwerkingen met andere partijen die hierin een rol kunnen en willen spelen, zoals het Rijk, Europa, het Waterschap Brabantse Delta en andere publieke en mogelijke private partners.

Europese en internationale zaken

Besluitvorming over de herijking van de samenwerkingsagenda vraagt verder geen betrokkenheid van Europa qua bevoegdheid. Bij de verdere uitwerking van de verschillende afspraken in deze agenda zal steeds rekening worden gehouden met Europese wet- en regelgeving en zal ook zoveel als mogelijk aanspraak worden gemaakt op Europese fondsen.

Communicatie

Het herijken van de samenwerkingsagenda is een belangrijke stap in het samenwerkingsproces tussen de gemeente Breda en de provincie. De nieuws waarde voor burgers is gering. Daarom wordt er op dit moment niet uitvoerig over de herijkte samenwerkingsagenda gecommuniceerd. Voor de afzonderlijke samenwerkingsafspraken uit de agenda is dit anders. Wanneer er individuele resultaten te vieren zijn met betrekking tot afspraken uit de agenda zullen we daar natuurlijk wél over communiceren samen met de gemeente Breda.

Vervolg

Over de voortgang van de afspraken wordt Uw Staten via de reguliere planning en controle cyclus en het Meerjarenperspectief van het ontwikkelbedrijf geïnformeerd. Verschillende samenwerkingsafspraken hebben betrekking op de ontwikkeling van 't Zoet. Het toekomstperspectief voor 't Zoet wordt op dit moment uitgewerkt in diverse producten, zoals een ruimtelijk raamwerk, een programmeringsplan en een ontwikkelstrategie inclusief businesscase. Tevens wordt gewerkt richting besluitvorming over de mate van samenwerking tussen gemeente en provincie met betrekking tot de volgende fase van de ontwikkeling van 't Zoet. Naar verwachting vindt hierover eind 2024 besluitvorming plaats. Uw Staten worden daar dan op grond van uw controlerende rol over geïnformeerd.

Bijlage

1. Samenwerkingsagenda stedelijke gebiedsontwikkeling Breda – Provincie Noord-Brabant (herijking 2024).

Datum

2 juli 2024

Documentnummer

GS: 5935104

PS: 5953486

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

mr. I.R. Adema

drs. G.H.E. Derks MPA

Programma Wonen, Werken en Leefomgeving